

**Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií**

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Věra GOUDRIAAN SLÁNSKÁ

Název práce: **Historie a vývoj svátku svatého Mikuláše a Černého Petra v Nizozemsku z kulturně antropologického hlediska**

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, PhD.

Oponent práce: PhDr. Radek Martinek, PhD.

Téma práce: Práce se zaměřuje na nizozemskou variantu svátku svatého Mikuláše v současném Nizozemsku. Původní katolický svátek prošel v průběhu dějin mnoha zajímavými změnami - oblíbený svátek zakořenil hluboko v povědomí prostého obyvatelstva natolik, že se ho nepodařilo odstranit či nahradit ani radikálním kalvínským reformátorům 16. - 19. století. Novou podobu získal svátek až v 19. století, kdy se do popředí dostala i postava tzv. Černého Petra - původně negativně vnímaná postava se zřetelnými exotickými či přímo černošskými rysy. V současné multikulturní evropské společnosti však může prohlubovat negativní stereotypy vůči neevropskému obyvatelstvu - vzhledem ke koloniální minulosti - bohatě naturalizovanému v Nizozemsku. Práce se snaží postihnout nejprve v širokém rámci fenomén slavení svátku sv. Mikuláše a různým typům s ním spojených interpretací (hledisko církevní / liturgické, folkloristické či religionistické), se zvláštní důrazem na komplikované dějiny Nizozemí (katolická a protestantská tradice, historicky daná multietnicita). Svátek slavený v dnešní podobě od poloviny 19. století pojmáný jako všelidová veselice rozvíjející specifické domácí tradice však prošel, stejně jako jeho interpretace či vnímání veřejností, ve 20. století razantními proměnami - od komerčních a konzumistických tlaků až po snahu o etnickou či konfesijní korektnost.

Jazyková a stylistická úroveň práce: jazykově spíše úsporná práce, jejíž čtivosti by výrazně prospělo jazykové rozvinutí. Bohatá faktografičnost prokazující autorčino zaujetí tématem je však při hlubším čtení spíše na závalu, znesnadňuje totiž plynulost a čtivost textu. Problematické je především používání extrémně dlouhých souvětí, vesměs volně asociujících, avšak bez členění do pochopitelnějších logických celků. V některých komplikovaných větách chybí přímo vyjádřené podmínky, což znesnadňuje čtení textu. Styl má spíše vyprávěcí charakter a je mnohdy formulován obecnou češtinou neodpovídající odbornému textu, příležitostně dokonce s hrubými pravopisnými chybami a překlepy.

Rozsah práce: 60 s. + obr. příl.

Použitá literatura a citace v textu: bohatá odborná literatura, včetně internetových zdrojů a akademických prací, přibližně ze 2/3 nizozemského původu (!), citace v textu odpovídající.

Použité metody: autorka se snažila recipovat základní religionistickou a folkloristickou literaturu fenoménu nizozemského svátku sv. Mikuláše, včetně postihnout debat v různých tištěných i elektronických médiích v posledních letech (především k postavě zmiňovaného Černého Petra), včetně svých vlastních zkušeností a postřehů s dobrou znalostí nizozemských reálií. Právě nakupení rozmanitých faktů však patří k

největším slabinám práce, protože ne vždy jasně ukazují logicky členěné celky a vzájemně jednotící linku.

Formální stránka práce: v základních rysech v celku dobře strukturovaná práce, které by však svědčilo i více logicky rozpracované jádro textu (již zmiňovaná dlouhá souvětí - nedělení či nesprávně dělená čárkami, bez logicky provázaných vazeb), čtivosti textu by napomohlo mj. odlišení (kurzivou) některých nizozemsky označovaných reálií (pojmu) apod..

Cíl práce: Záměrem autorky bylo postihnout proměnu interpretace postavy Černého Petra v rámci svátku sv. Mikuláše na pozadí specifických dějin Nizozemska i jeho multikulturní přítomnosti. Přestože autorka nedospěla k jednoznačným závěrům (svátek se stále proměňuje), snažila se - vcelku zdařile - postihnout bohatství společenské diskuze, včetně zajímavých polarit, např. náboženská postava x sekulární společnost, otevřenost společnosti x společenská tabu (koloniální minulost), snaha o národnostní (etnickou) korektnost, vnímání svátku dětmi a dospělými apod.

Celkové hodnocení, náměty a připomínky k obhajobě: Autorka si vybrala velice originální téma, se skutečným "transkulturním" přesahem v mnoha rovinách a pokusila se i o jeho interpretaci. Přes výše uvedené formální nedostatky považuji práci za velmi zdařilou. Velká znalost reálií, domácí literatury (nizozemské), bohatství zdrojů odráží nebývalé zaujetí tématem, s čímž se toho typu kvalifikačních prací setkáváme jen zřídka. Sám jsem práci přečetl jedním dechem - a přes výše uvedené námitky, včetně příliš velkého zahlcení fakty - rozhodně práci doporučuji k obhajobě. Řada pasáží má velký potenciál, kterým by prospělo formální přepracování či přiměřené rozvinutí, např. v magisterské práci.

Jak vnímají dnešní nizozemské děti postavu Černého Petra a jak jejich rodiče (je u nějaký generační posun)? Jak moc posouvají tento svátek "korektní" tlaky velkých komerčních společností? Je dobře, že "kontroverzní" tradice (či její část) opakovaně vedou ke společenské diskuzi - má to reálný dosah v praxi (potlačování negativních stereotypů) nebo jde jen o prázdné proklamace (politiků, nacionalistů apod.)?

Datum: 15.srpna 2018

Podpis